

VM i radiopejlorientering i Bulgarien

Av Håkan Melin

Onsdag 13/9

”On behalf of the organizing committee I welcome you from all over the world to Bulgaria and the 13th World Championship in Amateur Radio Direction Finding.”

Panayot Danev hälsar välkommen under invigningen på torget i Primorsko – en typisk turistbadort på bulgariska Svarta havskusten. Den elva man starka svenska truppen är i gott sällskap bland nationslag från 30 länder, där alla IARU’s tre regioner finns representerade. Mest långväga resenärer är lagen från Japan, Korea, Kina (Region 3), USA (Region 2) och Mongoliet (Region 1).

Själv har jag rest hit med flyg till Sofia för att fortsätta ca sex timmar österut med buss. Den ca 40 mil långa bussresan går till större delen över ett slättlandskap längs rejäla kullar; till en början norr om Rodopibergen och längs södra utkanterna av Balkanbergen, eller Stara Planina som de heter på bulgariska (”gammal bergskedja”). Till en början ser marken ut att vara ganska torr och obrukad med bara mindre områden som odlas aktivt. När vi närmar oss Karnobat omges vi mer och mer av grönare fält med framför allt vinodlingar. Ungefär här faller mörkret och vi får angöra Primorsko i mörker efter att ha rest sista biten längs kusten från hamnstaden Burgas.

ARDF. På svenska: *radiopejlorientering (RPO)*, eller *rävjakt*. I Sverige genomförs varje år ett 80-tal tävlingar i RPO¹, varav flertalet är klubbtävlingar i trakterna av Stockholm, Västerås, Eskilstuna, Örebro, Göteborg och Kristianstad, men det arrangeras också SM-tävlingar både på 2m och 80m-bandet. Största klubben räknat i antal tävlingar per år är Stockholms rävjägare (SRJ) med ca 30 klubbtävlingar spridda över hela året. Det är också den klubb jag själv är verksam i, men här på VM representerar jag SSA.

Förmiddagen denna blåsiga onsdag hade ägnats åt träning. Alla sändare, såväl 80m som 2m, var uppsatta runt en betesäng i södra änden av en träningskarta som delats ut. Denna äng korsades nu fram och tillbaka av ett par hundra rävjägare som i första hand bekantade sig med de rävsändare som skulle användas under tävlingarna. På det stora hela ”kändes” sändarna ungefär som hemma med undantag av att 80m-ditona upplevdes som något svaga. Detta förmodligen pga att antennarrangemanget bestod av en antenntråd rakt upp i luften tillsammans med ett jordspett, och att de senare inte verkade vara nedslagna ordentligt i (den synnerligen hårda) marken. Telegrafitakten var ganska långsam så länge rävarna sände sina vanliga MOE etc., för att sedan bli lite snabbare i slutet av varje sändningscykel när en identifieringstrudelutt skulle ut. Sist i minuten kom sedan en ca 3 s lång pejlton med hjälp av vilken det under tävling är hög tid att ta en slutbäring.

Tävlingarna öppnas till slut av ingen mindre än Bulgariens vice president som höll ett mycket intressant(?) anförande på bulgariska, och invigningsceremonin avslutas med en utmärkt folkdansuppvisning i traditionella dräkter.

Torsdag 14/9

”3 minutes to start.”

Efter en tidig frukost har hela skaran på 340 tävlande bussats ut till vänteområdet vid startplatsen för den första tävlingen som avgörs på 2m-bandet (144 MHz). Alla lämnar in saxarna varefter rävarna startas upp ute i skogen. Göran/JZR som gör VM-premiär är inlottad i första startgrupp och han är lite småstressad vid det här laget eftersom saxinlämningen drar ut på tiden. Första start blir till sist framskjuten med 35 min och Göran kommer iväg som han ska.

¹ RPO till fots – det finns också en parallell verksamhet med rävjakt i bil

”2 minutes to start.”

Efter upprop och en kort promenad ner till själva startplatsen har jag fått tävlingskartan i handen endast fem minuter före start, mot tio som det borde ha varit. Ingen fara på taket dock – jag tejpas fast kartan på ett mjukt plastunderlägg för att enkelt kunna rita bäringar på kartan med en liten pennstump som jag tejpas på vänstra handens långfinger. Under hela året har jag tränat med att köra utan penna för att istället memorera tagna bäringar i syfte att inte lockas att stanna upp och rita onödigt noggranna bäringar och därmed undvika att förlora tid vid sådana stopp. När det väl kommit till kritan vågar jag inte riktigt lämna pennan hemma.



”1 minute to start.”

Uppgiften är i grunden enkel: besök fem rävar i skogen så snabbt som möjligt och i valfri ordning. Spring sen till målet som dels är markerat på kartan tillsammans med startpunkten och dels i terrängen försetts med en ”hjälp-mig-hem-sändare” vid början av en målkorridor. Till sin hjälp har man pejlmottagare (”sax”), kompass, karta och några regler om minimiavstånd som bl.a. säger att det inte finns nån räv inom 750 m från startpunkten och att det måste vara minst 400 m mellan rävarna.

”30 seconds to start.”

Till utmaningen hör i det här fallet (liksom vid de flesta större tävlingar nere i Europa) rejält kuperad terräng. Därför står jag nu sedan ett par minuter och försöker klara ut åt vilket håll marken lutar i olika delar av kartan. Jag försöker skaffa mig en 3-dimensionell bild av terrängen utifrån höjdkurvorna på kartan. I stort består området där årets VM avgörs av ett system av större raviner mellan ganska runda höjder, dvs. med inte allt för branta sluttningar. Höjdskillnaden mellan topp och ravinbotten är ca 50-100 m. Med träningsförberedelser inför ett VM ska man väl ta sig upp för ett par såna sluttningar utan problem, men man gör klokt i att inte klättra fler än nödvändigt. Detta är den enskilt största skillnaden mellan den förestående jakten och de tävlingar jag sprungit på hemmaplan. Vidare brukar 2m-signalen påverkas av höga kullar genom dämpning och reflexer vilket kryddar svårigheten i en 2m-jakt i denna terräng en aning.

”10 seconds to start.”

Kartan är av A4-storlek (skala 1:15000) med målet i norra kanten och starten i vänstra kanten mot söder, men med en knapp kilometer terräng kvar mellan södra kanten och 750-metersringen runt startpunkten. Det känns därför troligt att en räv sitter nere i söder. I östra kanten av kartan finns ett antal korta raviner och rätt många grönområden så det området vill jag helst undvika. Vidare genomkorsas området av ett antal större stigar. Min preliminära plan innan jag hört någon räv blir därför att börja söderut längs en stig för att sedan dra mig österut om där finns nån räv, och sen ta mig nordväst över kartan för att undvika det bökgiga området i östra kanten. En sådan plan måste man förstås vara beredd att revidera vartefter man får bäringar. Fast i ärlighetens namn är det lätt att man håller fast vid originalplanen mot bättre vetande...

”Pip, pip, pip, pip, piiiip.”

Starten har gått. Springer stigen neråt enligt plan och får 1:an upp mot målet till, ganska svag. 2:an börjar snart och jag får den vinkelrätt mot stigen ner mot sydväst och ganska stark. Fortsätter ändå längs stigen och pejar då och då för att känna efter om bäringen är konsekvent i samma riktning och det är den. Början på min originalplan funkar därför bra. I slutet av minuten stannar jag till och ritar in en slutbäring på kartan. Då svischar en Ukrainsk tjej om mig och fortsätter i bäringens riktning in i skogen – inga stopp där inte. Jag springer åt samma håll, men stannar snart till och ritar snabbt in en bäring mot 3:an som är stark upp mot mitten på kartan. 4:an är svagare rakt åt öster och den bryr jag mig inte om att rita, men jag noterar att 4:an kan vara en möjlig nästa räv efter 1:an. 5:an till sist är knappt hörbar i riktning norrut. Jag har här sorterat bort 1:an och 5:an som placerade uppåt målet till och koncentrerar mig helt på att ta 2:an följd av 4:an eller 3:an. Jag springer på upp i en sluttning längs den större ravinen som går parallellt med min bäring till 1:an och tvingas därvid korsa ett antal mindre sidoraviner som tar en hel del kraft. 2:an sänder igen åt samma håll och jag fortsätter. Har nu missat att räkna sidoraviner och tycker mig sprungit ganska långt, tror därför felaktigt att jag närmast mig kartkanten och stannar upp en aning. När 2:an startar igen är den fortfarande framför mig och jag ruskar på för att hinna fram, vilket jag också gör strax efter att den slutat sända, med en sträcktid på 12:02.

Snabbt ut från räven ner mot den större ravinen – jag vill hinna ner runt höjden till höger för att kunna ta vettiga bäringar mot 3:an och 4:an. Hittar en stig och kommer lagom runt tills

3:an sänder – starkt. Något avvaktande drar jag mig längs stigen österut för att pejla 4:an en gång till innan jag bestämmer mig. Den är nu skapligt stark och bäringen pekar längs en stor ravin österut. Tillsammans med min första bäring på 4:an tror jag nu att densamma sitter söder om ravinen ut mot östra kartkanten. Eftersom jag inte är säker på hur långt norr ut 3:an sitter och pga att jag (enligt originalplanen) avser att ändå passera ungefär där 3:an förmodligen sitter så lämnar jag 3:an till senare och drar på nere i ravinen mot 4:an. Jag drar mig upp på sluttningen lite för tidigt, går kompass ett helt pass men passerar räven förmodligen med bara något tiotal meter. När den sänder nästa gång tar jag den lätt bakifrån. Sträcktid 21:41.

Längs vägen mot 4:an har jag pejlat 3:en än gång till och fått ett skapligt kryss upp mot den större stig som jag tänkt springa enligt originalplanen. Drar nu på ner från 4:an, genom ravinen och upp mot stigen på andra sidan. Slarvar dock lite med kartläsningen. När sen 3:an börjar sända västerifrån har jag inte koll på sidoravinerna utan hamnar för långt norrut. 3:an sänder återigen och jag tvingas förvånad ner i en ny ravin genom ett grönområde. Det går inte så fort att ta sig fram här så jag hinner inte fram i tid. Fortsätter på kompass men distraheras av andra löpare som, visade det sig, just tagit räven. Jag följer efter dem ett tag innan jag inser mitt misstag, vänder, och hittar räven strax innan den ska sända igen. Sträcktid 13:16.

Nu börjar det bli dags att välja ordning på 1:an och 5:an. Springer norrut mot ett stigmors i mitten av kartan och pejlar på vägen dit. 5:an är från strax norr om 3:an fortfarande mycket svag åt nordväst för att nästa gång peka lite mer åt norr. 1:an är stark och mot nordost. Men 1:an var ganska stark också nerifrån 4:an och pekade där ganska rakt norrut, så jag misstänker att 1:an sitter en bit ner på sluttningen mot öster. 5:an tror jag kanske sitter i nån av ravinerna väster om vägen. Står och velar lite innan jag slutligen drar mot 5:an. Vid en stunds okoncentration när 5:an sänder nästa gång och jag hunnit en bit längs stigen norrut ner i en ravin missar jag att bäringen förmodligen svängde en aning mot höger, och jag håller fast vid min tro att 5:an kan sitta väster om vägen. Klättrar upp ur ravinen åt vänster för att pejla högre upp nästa gång, men då pekar den naturligtvis tillbaka åt öster. Här lägger jag minst två pass i onödan innan jag till slut hittar 5:an i en sluttning ganska nära målet. Sträcktid 26:24.

Här har jag förstås insett mitt misstag att ta 5:an före 1:an, men jag springer på uppför, uppför, uppför mot 1:an. Fastnar inne i ett grönområde när jag ska ta en slutbäring och går förbi 1:an ner på andra sidan höjden och får pallra mig uppåt igen när den börjar sända. Sträcktid 13:02.

Nu börjar jag bli rejält trött i benen efter alla uppförbackar. Skönt med nerförbacke till målet tänker jag och spurtar på nerför. Återigen har jag slarvat med kartläsningen och i stället för att hitta en stig nerför springer jag på mot målräven. Nerförbackar är dock också jobbiga för benen och väl nere i en ravinbotten inser jag till fullo att målet ligger på en höjd och inte i en dal. Måste nu klättra en ganska brant sluttning med en stigning på ca 50 m för att sedan fortsätta ett par hundra meter mot målet med lite flackare stigning. Det är med knapp styrfart jag går i mål med blytung ben. Total tid 1:37:49 och jag slutar på en 20:e plats.

Segrade gjorde Sergiy Shtanko från Ukraina på 1:02:56. Han sprang banvalet 2-3-4-1-5 och tog alltså 3:an på vägen till 4:an. Förmodligen sprang han sedan rakt igenom det ”bökgiga” området till vänster på kartan, som jag velat undvika, upp mot 1:an.

Så vad gjorde jag för fel? För det första skulle jag inte stannat och ritat några bäringar på väg mot första räven – det hade räckt gott att memorera ungefärliga riktningar. Det var solklart att 2:an var första räv och jag skulle då satsat allt på att hinna fram till den så fort som möjligt. Förmodligen var bästa vägvalet dit att springa ner i stora ravinen, dels för att slippa ödsla kraft på att klättra sidoraviner, dels för att man nog kunde räkna med att möta folk som var på väg ut från räven. Risken med att springa nere i ravinen är att bäringarna kan peka lite åt båda sidorna. Just denna ravin var dock ganska grund och sluttningarna runda så man fick

inte så mycket reflexer. Shtanko tog 2:an efter 8:42, dvs strax efter att den sänt för andra gången.

Sen skulle jag förstås gått mot 3:an. Min första bäring pekade mot där den satt, och den var väldigt stark när jag passerade den på väg mot fyran. Jag sprang ju praktiskt taget förbi den. Shtanko hade här något kortare sammanlagd tid från 2:an till 4:an än vad jag hade, och då tog han alltså 3:an på vägen.

På väg till 3:an hade jag först lite för bråttom och slarvade med kartläsningen. Väl i närheten av räven litade jag mer på andra tävlande än på min kompasskurs vilket sällan är bra.

I valet mellan 1:an och 5:an skulle jag lutat mig på en av min grundregler för 2m-jakter: spring mot rävar som du vet var de sitter. Eftersom 5:an var så svag kunde jag knappt mer än gissa var den satt. 1:an var dock stark och jag hade pejlut den vid flera tillfällen och visste ju ungefär var den satt.

Som sammanfattning kan man väl säga att jag höll fast lite för hårt vid min originalplan istället för att justera banvalet efter ny information jag fick under jakten. Och vid en närmare titt på det "bökiga" området i västra delen av området visar det sig att det nog gick alldeles utmärkt att hitta en väg igenom där man slipper både mörka grönområden och onödigt stora uppförsbackar. Så det var fel att utesluta det området från början. Shtanko sprang sträckan 4-1 på drygt 17 minuter.

Nåväl. Vid målet bjöds på gratis öl till mångas glädje.

På vägen hem mot Primorsko passerade vi ett antal rykande kolmilor. Kanske har du grillat korv i sommar med kol härifrån? Av "arbetarbostäderna" vid milorna att dömma var kolen som tillverkades där förmodligen ganska billig.

Efter ett premiärdopp i Svarta havets vågor var det dags för prisutdelning vid poolen. Dominansen hos Ukraina, Ryssland och Tjeckien idag var solklar, och vi fick god övning i respektive lands nationalsång.

Fredag 15/9

Vilodag med sight-seeing - ett traditionellt inslag i ARDF EM/VM. Tidigare år har jag ibland skippat rundturen för att köra ett träningspass och ladda inför nästa dags tävling, men i år var rundturen planerad till en halvdag med eftermiddagen ledig, så jag åkte med. Turen gick med buss till Sozopol, en stad med anor sedan 610 f.k., belägen på en udde mellan Primorsko och Burgas. Vi blev avsläppta för fri vandring i den gamla delen av staden. Förutom oändliga rader med suvenirstånd fanns där några museer och en hel del gamla hus att betrakta. Jag besökte ett museum som bl.a. visade delar av de gamla försvarsmurarna, ett ganska nytt och fint museum som stoltserade med guideblad på 16 språk (dock inget nordiskt). Kunde inte låta bli att undra om vikingarna varit här i stan och hälsat på, men därom gav inte museet någon ledtråd.

Eftermiddagen ägnades åt bad. Vinden som härskat de senaste dagarna hade nu mojnats en aning och man kunde våga sig lite längre ut bland vågorna, som dock fortfarande var uppåt nån meter höga. Innan middagen sprang jag och Bengt/VMU en sväng längre upp på träningskartan. Vi kom upp ganska högt upp och fick en fin vy över stan och kustremsan söderut. Bengt hade spekulerat i att morgondagens tävling skulle gå i området direkt norr om träningskartan i en naturpark med namn efter Ropotamofloden, men på vägen tillbaka mötte vi Karel Fucik som berättade att Bulgariens president har nått residens däråt nästan och det var därför inte aktuellt med en tävling där. Han trodde istället att tävlingen skulle gå i ett angränsande område till där vi var första dagen, och kanske med samma mål.

Lördag 16/9

Jag sitter i en buss en bit bak i karavanen och klockan börjar närma sig avresetid. Tror nästan att den första bussen börjat rulla när en Korean två säten framför mig rycker till, mumlar "chip", reser sig och springer ut ur bussen. Han har förmodligen glömt sin elektroniska

stämpplingsmojäng (SportIdent-pinnen) i hotellet och springer för att hämta den. Men aj, första bussen har ju börjat rulla och karavanen hänger på. De flesta i bussen, inkl Koreanens lagkamrater tittar lite frågande runt på varann, men ingen gör nån ansats att stanna bussen som åker iväg en man kort. Vi kan bara hoppas att den saknade hinner hoppa på den sista bussen runt gathörnet eller att arrangören lämnar en bil för uppsamling av eftersläntrare. Här vill jag passa på att säga att hela veckans tidsschema har hållits väldigt bra utan att man behövt stressa.

Busskaravanen åker idag söderut mot västerut i torsdags. Men efter en bra bit på stora vägen svänger i västerut igen och börjar snirkla runt ganska höga kullar. Mina ben som ådrog sig rejäl träningsvärk efter alla backar i torsdags börjar genast att värka lite extra. Så kommer vi upp på en plåtå med en by och bussarna stannar. Den sista knappa kilometern till startplatsen får vi promenera. Idag sker saxinlämningen medelst masstartsmetoden. Det myllrar vid förvaringstälten ett tag men efter kanske 10 min ligger alla saxar ordnade nationsvis i prydliga rader – mycket snabbare än efter lagvisa inlämningen i torsdags.

Idag har Leif/EZM dragit spiken och får gå ut i första startgrupp som avgår på utsatt tid efter att ha fått stipulerade 5+5 minuter på sig framme vid starten för att klistra och studera kartan. För egen del har jag bestämt mig för att idag köra den ”tjeckiska” varianten med kartan i plastficka och pennan underst i packningen. Idag tänker jag inte göra några onödiga stopp.

”1 minute to start”

Eftersom arrangören gjort sin läxa på startproceduren och jag lämnat karttejpen hemma har jag haft gott om tid att studera kartan. Det första jag ser är att målet är detsamma som i torsdags – Karel hade helt rätt om tävlingsområdet med andra ord. Målplatsen sitter idag uppe i vänsta hörnet på kartan medan starten är i högra kanten strax under mitten. Ner åt sydväst från starten går en väg och det verkar lockande att följa den och satsa på att börja med en räv som säkerligen ligger i kartans nedre kant. Man skulle hinna långt längs vägen under de två första passen och kan under tiden få två bäringar till varje räv ute i kartan. Risken är då att det ligger en räv precis i kanten av startcirkeln lite norrut och samtidigt andra rävar i kartans västra kant, bortom en ravin med uppåt 100 höjdmeters klättring som man inte gärna vill passera både fram och tillbaka. Å andra sidan finns en, om än något mindre, ravin i startcirkelns kant som går parallellt med vägen, så ska man börja norrut måste man passera den ravinen. Vidare säger en vanligtvis välinformerad källa med rötter i Tjeckien att banläggare där har för vana att lägga startkorridoren så att den ”pekar” mot en möjlig förstaräv. Härom finns inget skrivet i regler, men (för M21) stämde det bra i torsdags. Det lutar alltså åt att dra vägen söderut.

”Pip, pip, pip, pip, piiip.”

Jo-men-visst! 1:an drar igång och är ganska stark i korridorens riktning så jag drar järnet ut på vägen utan att stanna. Försöker att hela tiden springa och pejla de andra rävarna och bara måtta in bäringarna på kartan. 2:an pekar ganska rakt västerut, lite svagare än 1:an. 3:an går i samma riktning men mycket starkare. Här börjar jag fundera på om det kanske skulle vara bättre att gå in och ta 3:an först om nu 2:an ligger på andra sidan de stora ravinerne, men jag håller fast vid vägvalet söderut mot 1:an. 4:an sänder rakt norrifrån, medan 5:an viskar uppifrån målet till. Då blir det knepigt att bestämma ett banval. Bort till 2:an, tillbaks via 3:an till 4:an och sen sluta på 5:an? Eller gå upp mot 3-4 direkt och gå ner och ta 5-2-mål sist om 2:an nu ligger väster om stora ravinen? Nåväl, jag får möjlighet till fler bäringar nere vid 1:an; nu gäller det att hinna fram till just 1:an så snabbt som möjligt.

Nästa gång 1:an sänder har jag hunnit en dryg kilometer längs vägen och jag får den lite snett fram åt höger. Vägen snirklar dock och jag kan inte avgöra på signalstyrkan hur långt det är kvar. Alla rävar verkar för övrigt vara starkare än på träningen – man har förmodligen slagit ner jordspetten bättre idag. Jag bestämmer mig för att gena över en höjd istället för att

fortsätta vägen runt samma höjd. Missar en liten stig och får trassla bland lite täta buskar innan jag kommer in i den fina ekskogen och hittar stigen. Väl uppe på höjden börjar jag se mig omkring efter skärmen. 1:an börjar snart sända igen, starkare nu, och jag hoppar av stigen och ner på vägen igen och rusar framåt. Snart pekar bäringen tillbaka in i skogen till vänster igen, men jag hinner knappt mer än upp från vägen och in i skogen igen tills den slutar. Jag hinner få en bra slutbäring och fortsätter på kompass. Möter några löpare som måste ha tagit den. Korsar en ny stig där en annan rävjägare ser ut att just ha klivit ut från räven och ner på stigen. Fortsätter på min riktning, men aj! Jag lyckas passera bara några meter vid sidan, då jag inte hann se var den andra jägaren kom ifrån, och räven sitter inne bland ganska täta buskar. Men det visste jag ju inte då, utan fortsätter framåt en bit tills jag tycker att jag gått för



långt. Vänder tillbaks och ser ytterligare en tävlande komma ut från räven. Denna gång hittar jag den, precis innan den ska börja sända igen. Sträcktid 14:58 efter lite oflyt alltså.

Drar nu tillbaks norrut mot vägen och stannar där för att pejla 2:an som nu pekar nästan rakt norrut – den verkar alltså inte sitta uppe på höjden väster om den stora ravinen, men ravinen gör en liten krok i bäringens riktningen och eftersom jag inte har en exakt bäring på 2:an memorerad från första passet kan jag inte avgöra var den sitter i förhållande till ravinen. Tvekar lite om jag ska avvakta tills 3:an sänder innan jag väljer min nästa räv, men då kommer Sergiy Shtanko, torsdagens segrare som startat fem minuter efter mig idag, ut på vägen vid sidan om mig och fortsätter in i skogen mot 2:an. Då slutar jag tveka och hänger på efter honom. Efter hans tidigare lopp trodde jag att han skulle springa som en gasell, men tempot är relativt makligt och jag har inte svårt att hänga på ner genom första ravinen och upp på kullen i ravinens innersväng. Här sänder 2:an igen och jag stannar till för att vrida in kompassen. Shtanko hinner en bit före ner i nästa ravin och jag tycker att han går för mycket till vänster så jag fortsätter själv efter min riktning uppför på andra sidan. Tvekar lite om jag ska klättra upp, med risk att räven sitter bakom nästa ravinsväng, men jag fortsätter upp i lite lugn takt i avvaktan på nästa sändningspass då jag tyckte att 2:an var ganska stark förra gången. När den väl börjar sända är den riktigt stark och jag förstår att den sitter uppe på denna kulle, men jag har en bit upp och får förlita mig på kompassen sista biten. Stannar till och tar en bäring på 3:an som blir min nästa räv, innan jag denna gång går rakt på 2:an. Skyndar mig därifrån för att inte visa Shtanko som jag tror är efter (det skulle dock visa sig att han tagit 2:an något före mig utan att jag sett honom). Stäcktid 13:44.

Drar nu järnet ner mot 3:an som inte bör vara långt borta och jag vill ta den i nästa pass. Trasslar in mig lite i några taggbuskar innan jag hittar stigen ner från höjden. Korsar en lite större stig medan 3:an sänder och fortsätter ner mot några småraviner i en slänt med mycket god sikt. När 3:an slutar och jag vridit in kompassen kommer Shtanko söderifrån. Med den goda sikten har vi inget problem att hitta 3:an. Sträcktid 6:11.

På väg ner mot 3:an har jag pejlat 4:an igen och fått den åt nordost, ganska stark. Hänger på Shtanko norrut från 3:an men efter ett tag tycker jag han återigen går för mycket till vänster. Nästa gång 4:an sänder har jag inte riktigt hunnit fram till en stig som jag siktat på. Istället korsar jag en annan mindre stig och eftersom bäringen pekar nästan längs stigen följer jag den ett tag tills jag märker att den viker av för mycket åt höger, ifrån bäringen. Hinner inte mer än vika av stigen och ta en slutbäring innan räven tystnar. Nu är Shtanko väck, och jag är lite vilse på kartan, men jag har en bra bäring och fortsätter den framåt medan jag försöker läsa in mig. Är rädd att jag ska fastna i nån ravin eller grönområde eftersom jag inte är med på kartan, men skogen är fin och jag springer på. Kommer då ifatt tysken Sven Lindhorst, och jag återfår mitt självförtroende i att jag faktiskt är på rätt väg. När 4:an drar igång igen är jag nära och tar den medan den sänder. Sträcktid 8:55.

Nu skulle jag behöva läsa in mig på kartan eftersom jag förmodligen har en hel del raviner och grönområden framför mig på väg till 5:an. Men just efter att jag pejlat 5:an efter att ha lämnat 4:an fastnar bågen till mina hörlurar i en gren och går av. Eftersom jag bundit fast lurarna med ett pannband i bästa Rambostil sitter bågen och den ena luren hjälplig fast vid örat. Jag försöker peta tillbaka den andra luren utan framgång medan jag springer framåt. Till slut ger jag upp försöken och hänger in den felande luren innanför tröjan. Denna incident gjorde inte min kartsituation bättre, men jag fortsätter i bäringens riktning i lag med Lindhorst. Skogen är väl framkomlig, men jag får kämpa uppför några sluttningar. När 5:an sänder för tredje gången sedan jag stämplat vid 4:an (efter 11 minuter) finner jag mig uppe på en stor höjd med en ravin framför fötterna och en ännu större höjd på andra sidan. Nu kan jag läsa in mig ungefärligen. Lindhorst börjar klättra ner rakt fram mellan några täta buskar, medan jag fortsätter lite åt höger i hopp om bättre terräng. Jag hittar ett bra stråk ner genom ravinen och har påbörjat klättringen på andra sidan när 5:an sänder igen. Kämpar uppåt så

långt jag kan innan det är dags att ta en slutbäring. Benen funkade lite bättre idag, och när backen planar ut lite kan jag börja springa på efter kompassen. Kommer upp på toppen där jag är ganska säker på att den sitter. Letar runt lite utan framgång. När räven dundrar igång igen står jag bara några tiotal meter ifrån. Sträcktid 20:20.

Medan jag letade efter 5:an har jag läst in vägen till målet, så när jag stämplat så drar jag järnet ut på en stig, följer den förbi en ravin och viker sen nerför sluttningen mot målet. Längst ner i ravinen där jag tog helt slut i torsdags trampar jag lite tokigt bland några slänter som ligger ner och hinner precis tänka att jag måste ta det försiktigt och inte göra mig illa, när jag trampar snett på riktigt med högerfoten. Det bränner till som attan. Fint tänker jag, efter ett hyfsat lopp och bara 400 m kvar, ska jag inte kunna ta mig i mål? Men endorfinerna, eller vad det kan vara för substans som verkar, ser till att bedöva smärtan och efter bara något tiotal meters linkande kan jag springa ganska obehindrat igen. Men nu går det uppför, och jag orkar inte springa mer än tio meter i stöten och måste gå och springa omväxlande ca 60 höjdmeter upp till målräven. Sista biten planar det ut lite och jag krämar på med det sista jag har. Upploppet tar idag 25 sekunder mot 34 i torsdags. Sluttid 1:14:05.

Efter nån halvminuts vinglande i målområdet, lyfter jag blicken och ser Karel Fucik och Sergiy Shtanko i samspråk. Uppenbarligen har Shtanko sprungit snabbare och en bättre väg än jag sedan jag såg honom i skogen sist. Shtanko slutar på bronsplats på 1:01:40. Jag har alltså tappat nästan åtta minuter på honom på slutet. Han tog 4:an 1:20 för mig, 5:an på ett pass kortare tid och sprang sen 45 sekunder snabbare till målet. Segrade gjorde Jakub "Kuba" Oma på 58:19, 1 minut och 14 sekunder för Karel Fucik. Jag slutar på 9:onde plats, min klart bästa placering på 80m i EM/VM och en tangering av en 9:onde plats på 2m i VM i Slovakien 2002. Fast loppet var långt ifrån perfekt.

Hur ser det perfekta loppet ut då?

Ja, för det första skulle man förstås ta 1:an i början av 3:e passet efter 10 min. Oma var bland de snabbaste dit med 10:43. Sen fick man inte stå och vela som jag, utan skulle naturligtvis börja springa tillbaka längs vägen norrut och under tiden bestämma sig för 2:an eller 3:an. Genom ett sådant vägval kunde man dessutom slippa den första av de backar jag sprang uppför. Bästa tid på denna sträcka var 11:46, men Oma hade 12:58. Till 3:an var det sen bara rakt på som gällde, precis som jag sprang, men helst skulle man undvika taggbuskar. Oma hade bland de bästa sträcktiderna här med 5:24. Till 4:an återigen rakt på, kanske med hjälp av stigen mitt på sträckan. Bästa tid här 7:31. Till 5:an tror jag sen att bästa vägvalet var att först springa stig en liten sväng åt vänster för att sen följa en liten stig ner i ravinen till höger och runda en höjd för att sedan komma längs en annan stig upp på höjden där 5:an satt. Detta vägval förutsätter förstås att man hade en bäring på 5:an söderifrån som man litade på. Oma hade bäst sträcktid här med 13:06, men jag vet inte om han sprang den beskrivna vägen eller bara dammade på rakt fram. Till målräv och mål var det sen "bara" att hålla rätt kurs och orka springa fort uppför sista biten. Bästa sträcktiderna här var 7:16 till målräven resp 15 sekunder till målet.

Det perfekta loppet verkar väl inte så svårt? Men det är lätt att sitta här och säga i efterhand.

Den stora svenska framgången idag stod Gunnar Svensson för, som tog silver i H60! I samma klass tog Norge silver i lagtävlingen, medan Sverige slutade på fjärde plats, ynka fem minuter efter Ryssland på bronsplats.

Överlag var det större spridning på medaljerna över nationer idag, åtminstone i lagtävlingarna. T.ex. tog USA sin första medalj i VM-sammanhang genom ett (delat) individuellt brons i klassen D35, medan Kina knep lagbronset i samma klass. En Schweizare kom trea efter Gunnar i H60 där ju Norge kammade hem lagsilvret. Förutom nån slovensk och nån ungersk lagmedalj var det sen mest Tjeckien, Ukraina, Ryssland och Slovakien på pallen. Som vanligt.

Även om Gunnars medalj inte var av ädlaste valör fick närvarande vid prisutdelningen ändå spisa "Du gamla du fria"! Arrangören hade nämligen lyckats blanda ihop låtarna en aning så istället för med den tjeckiska nationalsången hedrades segraren i D21 med den svenska motsvarigheten.

Jag har måhända påpekat några små brister i arrangemanget, om inte annat för att de kan vara roliga att läsa om, men på det stora hela var detta bulgariska VM mycket välarrangerat! Terräng, kartor, banor, busstransporter, tidsschema, förläggning och mat, för att nämna några inslag, var alldeles utmärkta i mina ögon.

Till slut vill jag passa på att tacka SRJ och enskilda sponsorer för att ni gjorde mitt deltagande vid dessa tävlingar möjligt!

Resultaten? Surfa in på www.ardf2006.com så hittar ni kompletta resultat!